

[Industriministeren]

Efter den gældende lov kan lejlighedstilladelse til kantinelokaler kun gives, hvis der alene deltager de i virksomheden ansatte samt disses gæster. Det foreslås, at denne begrænsning ophæves. Herved vil det blive muligt f.eks. i forbindelse med sportsstævner at give tilladelse til, at skolernes kantiner åbnes for deltagerne.

Som bekendt har der gennem en årrække været debat om bestemmelserne om lejlighedstilladelse. Desværre var det ikke muligt for Restaurationslovsudvalget at nå til enighed om reglerne om lejlighedstilladelser.

Ved fremsættelsen af L 227 foreslog regeringen et kompromis mellem de ønsker, der kom til udtryk i Restaurationslovsudvalget.

Under behandlingen af L 227 var det fremme i dagspressen, at der med lovforslaget skete en indskrænkning i foreningslivets muligheder for at afholde arrangementer uden medvirken af en restauratør.

Det modsatte er tilfældet. Foreningslivet gives efter forslaget gode muligheder for selv at forestå afholdelsen af arrangementer, og der sker generelt set en forenkling og liberalisering af reglerne om lejlighedstilladelse. Også arrangementerne af by- og markedsfester får bedre muligheder for at afholde deres arrangementer.

Derfor fastholder regeringen sit forslag. I foråret modtog Folketingets Erhvervsudvalg et notat om restauratørers medvirken ved lejlighedsarrangementer, ligesom jeg besvarede en række spørgsmål vedrørende lejlighedstilladelser. Jeg vil derfor blot i hovedtræk gengive indholdet af den foreslåede § 22.

Forslaget indebærer, at der for størstedelen af arrangementerne ikke længere vil være en fortrinsret for restauratørerne. Disse arrangementer er omtalt i § 22, stk. 1-2. Bestemmelserne omfatter de tilfælde, hvor der serveres enkel bespisning og udskænkning af øl og vin. En del af disse arrangementer vil endda kunne afholdes, uden at der skal indhentes tilladelse.

Er der derimod tale om servering i videre omfang – f.eks. servering af egentlige middagsmåltider eller udskænkning af spiritus – følger det af § 22, stk. 3, at en restauratør skal medvirke. Arrangementets omfang vil ofte i sig selv gøre det naturligt, at professionelle restauratører deltager i afviklingen af arrangementet. Men også i disse situationer vil kravet om en restauratørs medvirken kunne fraviges. Det er

tilfældet, såfremt ingen restauratør vil påtage sig serveringen eller der i øvrigt foreligger særlige forhold. I bemærkningerne til lovforslaget nævnes det, at det ved vurderingen kan indgå, om der er tale om arrangementer med velgørende formål eller arrangementer, som har været afholdt problemfrit gennem årene. Dette kan meget vel være tilfældet for nogle af vores kendte by- og markedsfester.

Restaurations lukketid har givet anledning til mange administrative problemer. Efter forslaget udvides åbningstiden generelt til kl. 02.00 mod i dag kl. 24.00. Herved undgår man at skulle behandle et stort antal ansøgninger om udvidet åbningstid. Der vil være mulighed for at tillade et mindre antal restaurationer at holde åbent til kl. 05.00. Det vil reelt sige, at de kan have åbent hele døgnet, men der stilles dog visse krav til disse restaurationer.

Uanset at den generelle åbningstid foreslås fastsat fra kl. 05.00 til kl. 02.00, er der efter forslaget mulighed for at bestemme, at visse restaurationer skal lukkes tidligere end kl. 02.00, og der gives kommunerne adgang til inden for 1 år at tage stilling til, om der for eksisterende virksomheder bør være en tidligere lukketid end kl. 02.00 af miljømæssige hensyn.

Forslaget forenkler reglerne om spilleautomater, således at der uden tilladelse kan opstilles indtil 3 spilleautomater – gevinstgivende eller ikke-gevinstgivende – blot der gives meddelelse til politiet. Endvidere foreslås et højeste beløb for de afgifter, som kommunen kan opkræve for spilleautomater. Samtidig gives der adgang for kommunerne til også at opkræve afgifter på ikke-gevinstgivende spilleautomater. De foreslåede højeste beløb for afgifterne er fastsat ud fra ønsket om, at lovforslaget skal være provenumæssigt neutralt for kommunerne. På sigt vil disse højeste beløb udjævne de nuværende forskelle på afgiftsniveauet i de enkelte kommuner.

Sammenfattende betyder forslaget til ny restaurationslov en væsentlig modernisering og forenkling af lovgivningen og administrationen på dette område samt en styrkelse af det kommunale selvstyre.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

[Industriministeren]

Herved har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af patentloven. (Ratifikation af aftale om EF-patenter m.v.). (Lovforslag nr. L 8).

Lovforslaget omfatter en genfremsættelse af et lovforslag fremsat den 23. oktober 1991 samt visse yderligere ændringer og tilføjelser til patentloven. Det tidligere lovforslag blev ikke færdigbehandlet i sidste folketingsår.

I takt med udviklingen i den internationale konkurrence er det nødvendigt, at virksomhederne satser på udvikling og innovation for at fastholde og forbedre konkurrenceevnen. Som led i denne udvikling er interessen og behovet for at opnå patent på nye fremstillingsmetoder og produkter blevet betydeligt forøget.

Patentretten er i høj grad præget af denne udvikling. Dette har ført til et betydeligt internationalt patentsamarbejde, som bl.a. i Europa har resulteret i oprettelsen af Den Europæiske Patentorganisation i München. For at forstærke dette samarbejde er der i EF udarbejdet en Aftale om EF-patenter, som er en overbygning på Den Europæiske Patentkonvention, der i dag udgør grundlaget for det europæiske samarbejde.

Med henblik på at Danmark kan deltage i udvidelsen af dette vigtige samarbejde om en fælles EF-patentordning, indeholder lovforslaget hjemmel til at ratificere Aftale om EF-patenter.

Lovforslaget indeholder endvidere hjemmel til, at industriministeren kan udfærdige de nødvendige regler til administration af EF-forordning 1768/92 af 18. juni 1992 om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler.

Desuden indeholder forslaget en række ændringer i patentloven, som er uafhængige af de to forslag om gennemførelse af EF-regler. Disse forslag vedrører bestemmelserne om indsigelse mod patentudstedelse, som foreslås ændret således, at indsigelse skal ske efter patentets meddelelse. Endvidere foreslås en supplerende adgang til administrativ omprøvning i patentets resterende gyldighedsperiode. Herudover indeholder lovforslaget ændringer i bestemmelserne om tvangslicens og forslag om omvendt bevisbyrde i visse sager om fremgangsmådepatenter samt enkelte mindre tilpasninger i patentloven.

Aftale om EF-patenter omfatter EF-patentkonventionen samt protokollerne om Bilægelse af Retstvister, Privilegier og Immuniteter, Statutten for Den Fælles Ankedomstol og Protokol om en eventuel ændring af betingelserne for ikrafttrædelse af Aftale om EF-patenter.

EF-patentkonventionen udgør den væsentligste del af aftalen og skal ses i sammenhæng med Den Europæiske Patentkonvention, som Danmark allerede har ratificeret. Den Europæiske Patentkonvention regulerer patentudstedelsen på grundlag af en fælles ansøgning for de europæiske lande, mens EF-patentkonventionen regulerer patentet efter udstedelsen. Tilsammen udgør de to konventioner et afgørende skridt i retning af gennemførelse af det indre marked i EF på det patentretlige område. Det vil fortsat være muligt at opnå dansk patent.

Aftale om EF-patenter erstatter Fællesskabets Patentkonvention fra 1975. Denne konvention nåede aldrig at træde i kraft, bl.a. fordi det ikke var muligt for Danmark og Irland at ratificere konventionen.

Lovforslag om ratifikation af Fællesskabets Patentkonvention har tidligere været fremsat i folketingssamlingerne 1976-77, 1977-78 og 1980-81. Et lovforslag om ratifikation af Aftale om EF-patenter blev som nævnt fremsat i folketingsåret 1991-92. Ligesom ved behandlingen af Fællesskabets Patentkonvention kræver tilslutning til Aftale om EF-patenter 5/6 flertal i Folketinget på grund af overførsel til Den Europæiske Patentmyndighed af beføjelser, som tilkommer danske myndigheder, jf. grundlovens § 20.

Aftale om EF-patenter er endnu ikke trådt i kraft, hvilket først kan ske, når alle 12 EF-lande har ratificeret aftalen. Gennem en særlig protokol om eventuel ændring af betingelserne for ikrafttrædelse af aftalen har medlemslandene mulighed for ved enstemmighed at ændre antallet af lande, der skal ratificere aftalen. Denne protokol kræver selvstændig ratifikation af samtlige medlemslande. Der føres fortsat forhandlinger om ændring af betingelserne for aftalens ikrafttræden.

Beslutes det at nedsætte antallet af EF-lande, der skal ratificere Aftale om EF-patenter, betyder det, at enkelte medlemslande vil kunne stå uden for EF-samarbejdet på patentområdet. I lyset af gennemførelsen af det indre

[Industriministeren]

marked vil regeringen finde det yderst beklageligt, såfremt ikke alle EF-lande er med i EF-patentsamarbejdet.

EF-patentkonventionen indebærer, at Den Europæiske Patentmyndighed i München kan udstede EF-patenter med gyldighed for samtlige EF-lande. Som betingelse for at opnå et gyldigt EF-patent kræves, at der til Den Europæiske Patentmyndighed indleveres en oversættelse af det udstedte patent til de officielle sprog i medlemslandene. Indleveres en oversættelse ikke rettidigt, kan patentet dog opretholdes som et europæisk patent i henhold til Den Europæiske Patentkonvention i de lande, til hvis sprog der er indleveret en oversættelse.

Til administration af EF-patenter skal der oprettes nye organer i Den Europæiske Patentorganisation, herunder en administrationsafdeling og en række annullationsafdelinger til behandling af sager om EF-patenter. Afgørelser truffet af disse afdelinger kan påklages til Den Fælles Anke-domstol, der skal oprettes i henhold til Protokollen om retstvister.

Ud over ugyldiggørelse af et EF-patent ved en annullationsafdeling eller ved Den Fælles Anke-domstol kan ugyldiggørelse også i visse tilfælde finde sted ved de nationale domstole i EF. Afgørelser truffet af medlemslandenes domstole har ligesom afgørelser truffet af Den Europæiske Patentmyndighed virkning for alle medlemslande. Anke-domstolen og de nationale domstole, i Danmark Højesteret, kan anmode De Europæiske Fællesskabers Domstol om at afgøre præjudicielle spørgsmål.

Ratifikation af Aftale om EF-patenter vil ikke føre til en ændring i den forventede udvikling i antallet af danske patentansøgninger i forhold til forventningerne som følge af tilslutningen til Den Europæiske Patentkonvention. Derimod vil det tidligere forventede antal europæiske patenter, som omfatter Danmark, formentlig falde betydeligt til fordel for EF-patenter.

Med henblik på at styrke den medicinske forskning i EF vedtog EF den 18. juni 1992 en forordning om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler. Forordningen træder i kraft den 2. januar 1993. For at administrere forordningen er det nødvendigt at fastsætte en række regler om behandlingen af ansøgninger om certifikater m.v., herunder fastsættelsen af gebyrer og lignende.

Ifølge forordningen kan den gældende beskyttelsesperiode for patenterede lægemidler forlænges i indtil 5 år. Forlængelsen skal stå i forhold til den tid, der er anvendt til lovpligtige undersøgelser af lægemidlet for bivirkninger m.v. Undersøgelserne er en forudsætning for opnåelse af markedsføringstilladelse. De særlige beregningsregler medfører, at den samlede effektive beskyttelsesperiode aldrig vil overstige 15 år, hvilket er en tilnærmelse til den normale effektive patenttid. Ordningen er indført af hensyn til den forskende medicinindustri, som herved får bedre mulighed for at afskrive sine forskningsinvesteringer.

Patentdirektoratet skal udstede certifikater for danske og europæiske patenter med gyldighed for Danmark. Ifølge Den Europæiske Patentkonvention vil Den Europæiske Patentmyndighed skulle udstede certifikater for EF-patenter.

Forslaget om indsigelse efter patentudstedelse skal ses i sammenhæng med, at der kun nedlægges indsigelse vedrørende ca. 2 pct. af samtlige patentansøgninger, som Patentdirektoratet fremlægger med henblik på patentudstedelse. Da indsigelsesperioden i dag er 3 måneder, medfører dette en generel forsinkelse i udstedelsen af patenter. Samtidig med omlægning af indsigelsesperioden foreslås indsigelsesfristen forlænget til 9 måneder. De indsigelsesgrunde, som kan fremføres, svarer i det væsentlige til dem, der i dag kan danne grundlag for indsigelse eller ugyldiggørelse, typisk at opfindelsen ikke er patentbar på grund af manglende nyhed eller ikke har den fornødne opfindeshøjde.

Med forslaget om administrativ omprøvning indføres en supplerende mulighed for at prøve patentets gyldighed og omfang. Administrativ omprøvning kan begæres af enhver, herunder patenthaver selv, når indsigelsesfristen er udløbet og behandling af en eventuel indsigelse er afsluttet. Prøvning af patentet efter dets udstedelse kan i dag kun ske ved domstolene. Denne adgang skal fortsat bestå, og forslaget om administrativ omprøvning er således et supplement til domstolsprøvelsen. De grunde, der kan anføres i forbindelse med en begæring om administrativ omprøvning, er i det væsentlige de samme, som kan anføres ved indsigelse eller ugyldiggørelse ved domstolene.

[Industriministeren]

Med hensyn til reglerne om tvangslicens foreslås disse ændret på grundlag af en henvendelse fra EF-Kommissionen, som har rejst tvivl, om de danske tvangslicensbestemmelser i § 45 og § 48 er i overensstemmelse med EØF-traktatens art. 30. Ifølge § 45 og § 48 er meddelelse af tvangslicens knyttet til manglende udøvelse henholdsvis tidligere udnyttelse i Danmark. Efter Kommissionens opfattelse vil meddelelse af tvangslicens f.eks. på grund af manglende udøvelse i Danmark tilskynde til at henlægge produktionen til det danske marked i stedet for at opfylde det danske markedes behov ved import af det pågældende produkt fra andre medlemslande. Under hensyn til de videre forhandlinger med Kommissionen og de andre EF-medlemslande foreslås det at bemyndige industriministeren til at fastsætte de nærmere regler om udøvelse m.v. af et patent. Herved kan vi undgå, at de danske regler kommer i konflikt med EF-retten.

På grundlag af erfaringer fra sager om krænkelse af patenter, som indeholder en fremgangsmåde, foreslås en bestemmelse om omvendt bevisbyrde. Forslaget indebærer, at sagsøgte i sager om krænkelse af et EF-patent på fremstilling af et nyt produkt skal anses for at have benyttet den patenterede fremgangsmåde, indtil sagsøgte beviser det modsatte. Det har i disse sager vist sig overordentlig vanskeligt for patenthaver at bevise krænkelsen.

Lovforslaget er til gavn for dansk erhvervsliv. Dansk tilslutning til Aftale om EF-patenter betyder en økonomisk besparelse for danske erhvervsvirksomheder i forbindelse med at erhverve og opretholde et EF-patent frem for et europæisk patent. Der forventes en besparelse i de årlige gebyrer ved EF-patenter, hvis der ønskes patent i flere end 6-7 EF-lande. Samtidig opnår virksomhederne administrative besparelser ved kun at skulle indbetale gebyr til én myndighed frem for at holde sig orienteret om udvalgte landes regler for indbetaling af de årlige gebyrer og om størrelsen heraf. Erhvervslivet, herunder Industrirådet og Landbrugsrådet, støtter dansk ratifikation af Aftale om EF-patenter.

Forordningen om beskyttelsescertifikat for lægemidler har fået stærk opbakning fra den forskende danske medicinindustri. Også Sundhedsministeriet har erklæret sin støtte til forslaget. Dansk medicinproducerende industri

får bedre mulighed for at afskrive sine investeringer til forskning og sikres samtidig et bedre kapitalgrundlag for forskningen og udviklingen af nye lægemidler.

Forslaget om indsigelse efter patentudstedelse vil indebære en hurtigere patentudstedelse til gavn for erhvervslivet samt en række forenklinger af de administrative sagsgange i Patentdirektoratet. Administrativ omprøvning vil være hurtigere og billigere for erhvervslivet end en domstolsprøvelse, der i dag er eneste mulighed for at prøve et patent efter dets udstedelse.

Forslagene om ændring af indsigelsesreglerne og om administrativ omprøvning er i overensstemmelse med den internationale udvikling på patentområdet. Disse ændringer støttes også af erhvervslivet, ligesom dette er tilfældet for forslaget om ændring af bestemmelserne om tvangslicens samt forslaget om ændring af bevisbyrdereglerne i forbindelse med fremgangsmådepatenter.

Med hensyn til dansk ratifikation af Aftale om EF-patenter vil jeg gerne tilføje, at ratifikation vil være et væsentligt led i den internationalisering, som er nødvendig i dansk erhvervsliv i de kommende år. Ud over at styrke virksomhedernes konkurrenceevne forventes indførelsen af EF-patentet tillige at styrke den teknologiske udvikling i EF.

Med hensyn til enkeltheder skal jeg henvise til bemærkningerne til lovforslaget, og jeg tillader mig hermed at anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Herved har jeg den ære for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om detailsalg på søn- og helligdage m.v.

(Lovforslag nr. L 9).

Formålet med lovforslaget er at ophæve lov om butikstid, således at der som udgangspunkt ikke længere fastsættes begrænsninger for butikkers åbningstid. Butikkerne kan herefter selv fastsætte deres åbningstider. Dog skal alle butikker – med nærmere angivne undtagelser – holdes lukket på søn- og helligdage samt juleaftensdag og grundlovsdag, medmindre kommunalbestyrelsen giver tilladelse til butiksåbent på disse dage. Derudover får kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte be-